

Ainevaldkond "Kunstiained"

Muusikaõpetuse õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õpitulemused	Õppesisu
<p>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <p>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisus es; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p> <p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>* „Eesti hümn“ (F. Pacius),</p> <p>** „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter),</p> <p>** „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen),</p> <p>** „Mu isamaa on minu arm“ (Ernesaks),</p> <p>** „Me pole enam väikesed“ (Oit).</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);</p> <p>* duur- ja moll, kk, lauludes</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6- keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* rakendab musitseerides akustilise kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;</p> <p>* helistike C-duur, a-moll; G- duur, e-moll ning F-duur ja d- moll seostamine</p>

	pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.
Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.	* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Austraalia, Idamaad.
Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	* loob kindlas vormis rütmilis- meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi; * loob tekste: regivärsse, l/sõnu; * väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu; * loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning teose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid</i> : poogenpillid viiul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid</i> : puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid</i> : kindla helikõrgusega: timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid): suur trumm, väike trumm, taldrikud. * on tutvunud Austraalia ja Idamaade muusikapärandiga ning suhtub lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	* Mõistab helivõtete, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid

<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>muusikalistes tegevustes:</p> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<ul style="list-style-type: none"> * Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>
<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; 	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiude häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste

<p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p> <p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>* „Eesti hümn“ (F. Pacius),</p> <p>**"Jää vabaks, Eesti meri" V. Oksvort,</p> <p>**"Oma laulu ei leia ma üles" Ojakäär,</p> <p>**"Mu isamaa on minu arm" Ernesaks,</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);</p> <p>* duur- ja moll, kk lauludes</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, (plokkflööti või 6- keelset väikekannelt) kaasmängudes ja <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* helistike C-duur, a-moll; G- duur, e-moll ning F-duur ja d- moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. Lihtsamad mänguvõtted kitarril.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Põhja- ja Ladina- Ameerika, Aafrika.</p>
<p>Omalooming</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* loob kindlas vormis rütmilis- meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, l/sõnu;</p> <p>* väljendab muusika karakterit, meeoleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p> <p>*loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>*teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;</p> <p>* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>*eesti tuntud interpretide, dirigentide,</p>

<p>loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>klahvpillid:</i> klaver, klavessiin, orel, akordion; <i>elektrofonid:</i> süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: <i>orkestrid:</i> (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); <i>ansamblid:</i> (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab pop-, rokkmuusikat * on tutvunud Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika muusika-pärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; * + kordavalt I ja II kooliastme muus. kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab praktikas: a)elektrofonid, partituur, b) spirituaal, gospel; d)pop- ja rokkmuusika.</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <p>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või <i>musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</i></p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (<i>sh regilaulu</i>) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid.</p> <p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; <i>järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</i></p> <p>* laulab <i>ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</i></p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>* „Eesti hümn“ (F. Pacius),</p> <p>* „Jää vabaks, Eesti meri“ V. Oksvort,</p> <p>* „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter),</p> <p>* „Saaremaa valss“ (R. Valgre),</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);</p> <p>* duur- ja moll, kk lauludes</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* rakendab muusitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;</p> <p>* helistike C-duur, a-moll; G- duur, e-moll ning F-duur ja d- moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu erinevate maade</p>

tegevustes oma loomingulisi ideid.	rahvamuus. iseloomulikke karaktereid: Prantsuse, Itaalia, Hispaania.
<p>Omalooming</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* loob kindlas vormis rütmilis- meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, l/sõnu;</p> <p>* väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p> <p>*loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>*teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;</p> <p>* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>*eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblike, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p> <p>*eristab kõla järgi pillikoosseise:</p> <p><i>orkestrid</i>: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); <i>ansamblid</i>: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);</p> <p>* eristab džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti).</p> <p>* on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p> <p>* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel tähtnimetusi;</p> <p>* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid:</p> <p>a) sümfoonia-, kammer-, keelpilli-, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;</p> <p>b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert;</p>

	c)rondo, variatsioon, d) džässmuusika, süvamuusika.
Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.